

taget, at det Tilfælde kunde indtræffe, at virkelig en Minister, der ikke stod paa en ådbenbar Krigsfod med Rigsdagen, men levede paa en jevn, fredelig Fod med den — saaledes som Ministerne sædvanlig pleie at leve med Forsamlinger af denne Art, med lidt Strid, Riv og Ubegagelighed, men dog kommende jevnt godt ud af det sammen — at en saadan Minister, der altsaa dog stod i et vist Tillidsforhold til Forsamlingen, godt kunde forudsætte, at Forsamlingen senere aldrig vilde negte sit Samtykke til Udgifter, naar den virkelig maatte finde dem hensigtsmæssige, og at det ogsaa kunde have sin store Nytte og Gavn under visse Omstændigheder, at Ministeren virkelig stod i et saadant Tillidsforhold til Forsamlingen, at han kunde vente at finde Medhold hos den i en saadan Betragtning med Hensyn til Udgifter.

Det har altsaa ikke været det foreliggende Lovforslags Mening at udelukke Muligheden af, at der blev gjort Udgifter udenfor Finantsloven, Udgifter, som ikke havde Hjemmel i den; men for at dog det hele Forhold ikke skulde altfor meget forrykkes, for at der ikke skulde gaaes frem med altfor stor Letfindighed, har jeg fundet det rigtigt, at man bestemte, at det kun kunde skee ved en provisorisk Lov, hvoraf altsaa følger, at Kongens Samtykke behøves; thi vi have havt Exempel paa, at store Udgifter ere gjorte, som ikke vare bevilgede af Rigsdagen, men som ikke engang havde Hs. Majestæts Kongens Sanction, og desuagtet er det befundet, at det var i sin Orden. Jeg mener altsaa, at naar saadanne Udgifter udenfor Finantsloven foretages, er det den første Fordring, at det bør skee under Lovsform. Ogsaa dette er aldeles i Overensstemmelse med, hvad der er fastsat i Fællesforsætningen, nemlig at saadanne Sager skulde foretages i Geheimeslætsraadet, og der Beslutning tages om saadanne Udgifters Afholdelse.

Der næst har jeg tillige meent, at hvis en saadan provisorisk Lov ikke senere maatte vinde Rigsdagens Bifald, var det deraf en ligefrem Følge, at vedkommende Minister havde taget feil i den Forudsætning, at Pengene ville blive ud-

rebede af Finantskassen, og at han, som en simpel Følge deraf, maatte udrede dem af sin egen Kasse. Dersom vi ikke fastholde dette Princip, saa falder Hovedhjørnestenen for hele Rigsdagens Bevillingsmyndighed; dersom vi ikke fastholde, at Bevillingen er Noget, som vi afgjøre, og at følgelig, dersom vi ikke bevilge en Udgift, der er afholdt, denne da skal tilbagebetales os, bliver Følgen deraf, at Bevillings-Myndighed i Virkeligheden gaaer over til Rigsretten. Skal denne afgjøre, hvorvidt en Minister har gjort Ret i at afholde en Udgift, uden den bevilgende Myndigheds Samtykke, saa kommer den til ved sin Dom at supplere Bevillingen, og deri indeholdes netop en heel Forvansking af Rigsdagens bevilgende Myndighed. Dette anseer jeg altsaa for at være Hovedpunktet; ingen Udgift, siger jeg, kan afholdes, der ikke har sin Hjemmel i Finantsloven. Dersom nu en Minister desuagtet beslutter en Udgift, som ikke har Hjemmel i Finantsloven, saa maa han selv udrede denne, dersom ikke Rigsdagen senere — jeg forudsætter naturligviis, at han handler i Overensstemmelse med Kongens Willie — bifalder den af ham foretagne Udgift. Dette er, som sagt, Hovedhjørnestenen.

En ganske anden Sag er det, naar der er Spørgsmaal om Straffeansvar; i saa Henseende har Rigsdagen jo aldeles ingen Ret, men Afgjørelsen deraf ligger hos Rigsretten. Vi have blot Ret til at sige, at Ingen maa tage Pengene ud af Kassen uden vort Samtykke, og hvis Noget aligevel gjør det, sige vi, han har begaaet en Feiltagelse i den Henseende, og saa maa han lægge dem tilbage. Den hele Afgjørelse af Straffeansvaret ligger derimod hos Rigsretten. Der kan jo nu vel tænkes det Tilfælde, at der kan være en Uoverensstemmelse imellem Rigsretten og Rigsdagen, det er en Selvefølge, der kan være Tilfælde, hvori man virkelig finder, at Omstændighederne ere saadanne, at Vedkommende ikke skal idømmes Straf, isærdeles kunde dette jo tænkes, hvis det fandtes, at han havde en saa stor Formue, at han deraf kunde dække en saadan Udgift; det kan gjerne være; men jeg mener, at man maa